
УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

DOI: [https://doi.org/10.25140/2410-9576-2023-2\(27\)-120-142](https://doi.org/10.25140/2410-9576-2023-2(27)-120-142)

УДК 658.14:631.145

JEL Classification: Q13; D24

Вікторія Кифяк

кандидат економічних наук,

доцент кафедри економіки підприємства та управління персоналом
Чернівецький національний університет ім. Ю. Федьковича (Чернівці, Україна)

E-mail: v.kyfyak@chnu.edu.ua. **ORCID:** <https://orcid.org/0000-0002-6104-6403>

Scopus Author ID: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57225067015>

Ольга Кальченко

кандидат економічних наук, доцент,

доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування
Національний університет «Чернігівська політехніка» (Чернігів, Україна)

E-mail: onkalchenko.2014@gmail.com. **ORCID:** <http://orcid.org/0000-0002-7120-9843>

ResearcherID: [H-2185-2014](https://orcid.org/0000-0002-7120-9843) **Scopus Author ID:** [57220056099](https://orcid.org/0000-0002-7120-9843)

**РОЛЬ КАПІТАЛУ АГРОПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ
У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ЇХНЬОЇ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ**

Анотація. У статті розглянуто теоретичні аспекти впливу капіталу агропромислових підприємств на формування необхідного рівня фінансової безпеки цих суб'єктів господарювання. Це було реалізовано на основі аналізу наукових підходів до розгляду сутності категорій «капітал», «фінансова безпека підприємства», що дозволило конкретизувати сутність дефініції «фінансова безпека агропромислового підприємства». У результаті вивчення специфічних рис економічної діяльності таких підприємств конкретизовано особливості формування рівня їхньої фінансової безпеки. Також у статті обґрунтовано роль капіталу у формуванні цього виду безпеки та визначені особливості й можливості використання капіталу агропромисловими підприємствами для підвищення рівня власної фінансової безпеки з метою протидіяти зовнішнім непередбачуваним загрозам.

Ключові слова: капітал; агропромислове підприємство; фінансово-економічна безпека; аграрні підприємства; інвестиційна діяльність; аграрний сектор; фінансова безпека підприємства.

Рис.: 3. Бібл.: 38.

Постановка проблеми. Агропромисловий комплекс є невід'ємною і важливою складовою розвитку національної економіки України. У сучасних умовах ця галузь відіграє ключову роль у забезпеченні продовольчої безпеки країни, впровадженні сучасних інновацій у виробництво сільськогосподарської продукції, її експорту, наповненні бюджетів усіх рівнів. Потужний розвиток агропромислових підприємств у довоєнний період лише підтверджує значний потенціал їх подальшого функціонування, розширення виробничих потужностей та

УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

здатність забезпечувати якісний розвиток у не завжди сприятливих умовах інституційного забезпечення їхньої діяльності.

Війна здійснює негативний вплив на розвиток агропромислових підприємств і вже завдала галузі сільського господарства колосальних збитків. Окупація території України, мінування полів, руйнування ферм і виробничих підприємств призвело до значного зниження виробничого потенціалу країни, зниженню обсягів виробництва агропромислової продукції, зменшенню обсягу експорту країни. Складна ситуація в акваторії Чорного моря, блокування можливостей вивозу сільськогосподарської продукції мала деструктивний вплив на фінансовий стан агропромислових підприємств, їхню спроможність здійснювати операційну діяльність, забезпечувати власне функціонування всіма необхідними для цього ресурсами та продукцією. При цьому відбулося значне зниження фінансової стійкості цих суб'єктів господарювання, зменшення рівня їхньої фінансово-економічної безпеки, здатності протидіяти непередбачуваним зовнішнім та внутрішнім загрозам.

Важливу роль у забезпечення стабільного функціонування агропромислових підприємств у сучасних непередбачуваних обставинах відіграє їхній капітал. Внутрішні резерви, якими володіли ці суб'єкти господарювання, сьогодні використовуються їхніми власниками для забезпечення можливості здійснення власної діяльності. Залучення позикових коштів є складним завданням, особливо для малих та середніх сільськогосподарських підприємств, що негативно впливає на їх функціонування. Фінансові установи надають позики під досить високі відсотки, враховуючи значні ризики, які притаманні сьогодні виробникам агропромислової продукції. Це ще більш погіршує їхній фінансовий стан, знижує можливості ведення економічної діяльності, негативно впливає на рівень їхньої фінансової безпеки. Окреслене зумовлює високий рівень актуальності досліджень щодо функціонування агропромислових підприємств у сучасних надскладних умовах, їхнього фінансового стану та особливостей забезпечення фінансової стійкості. Відповідно, важливим є поглиблення теоретичних положень аналізу впливу капіталу цих суб'єктів господарювання на рівень їхньої фінансово-економічної безпеки.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання сутності капіталу та його ролі у функціонуванні підприємств присвячена значна кількість наукових робіт. У роботах О. Ю. Амосова, О. І. Бідник, О. Г. Білої, О. О. Бондаренко, Н. Л. Гавкалової, І. В. Демченко, Я. В. Дробот, М. М. Забаштанського, Л. О. Коваленко, Н. С. Марушко, М. Новікової,

---

УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

О. І. Олексик, А. М. Поддєрьогіна, О. В. Попело, І. П. Потапюка, А. В. Рогового, Н. С. Ситника, В. Ф. Столбова, С. О. Тульчинської, Г. М. Шаповала, Е. Ф. Югаса, О. Ф. Яременко, О. В. Ярощука проведені дослідження впливу капіталу суб'єктів підприємницької діяльності на забезпечення достатнього рівня їхньої фінансової стійкості.

О. В. Безкровний, Р. М. Безус, А. М. Галайко, Н. М. Давиденко, Н. П. Дуброва, І. О. Крюкова, П. А. Мартишев, Н. К. Мрачковська, І. М. Назаренко, Л. Новікова, А. І. Орєхова, І. М. Панасейко, І. Перетятко, Л. О. Рибіна, Г. В. Спаський, І. В. Шалигіна присвятили свої наукові праці розгляду питань впливу капіталу на розвиток агропромислових підприємств, функціонування їхньої системи фінансово-економічної безпеки.

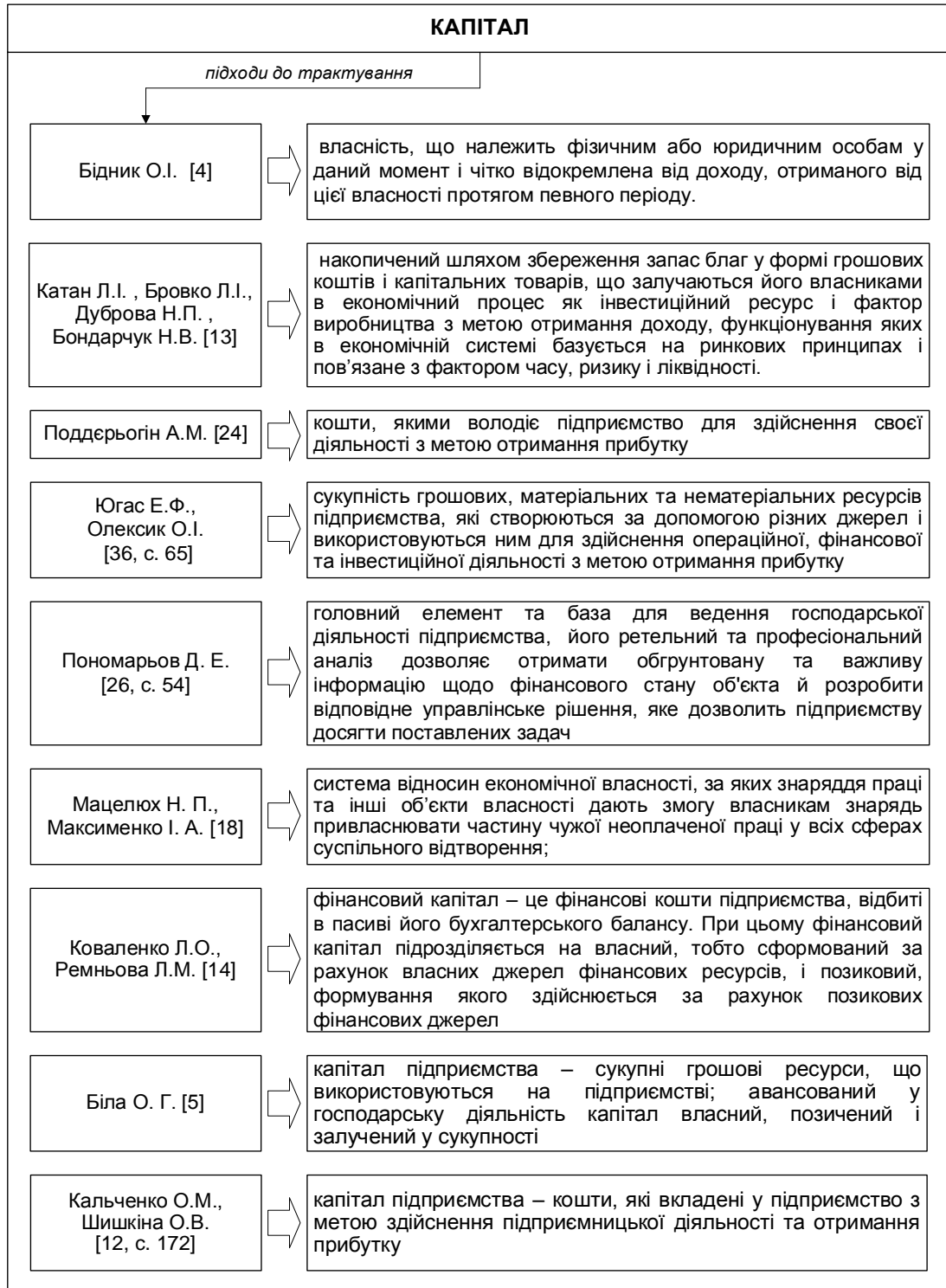
Виділення недосліджених частин загальної проблеми. Проте, незважаючи на численні дослідження особливостей формування капіталу агропромислових підприємств, не достатньо аргументованими залишаються питання щодо обґрунтування його ролі у формуванні фінансової безпеки цих суб'єктів господарювання. У наявних наукових працях результати вивчення цих питань представлені фрагментарно й недостатньо розкриті. Це й зумовлює необхідність реалізації додаткових, насамперед теоретичних положень щодо обґрунтування ролі капіталу у забезпеченні фінансової стійкості агропромислових підприємств та їхньої здатності протидіяти ендогенним та екзогенним чинникам.

Метою статті є поглиблення теоретичних положень щодо впливу капіталу агропромислових компаній на забезпечення їхньої фінансової безпеки.

Виклад основного матеріалу. Розпочнемо дослідження з обґрунтування сутності категорії «капітал».

У науковій літературі на сьогодні сутність дефініції «капітал» досліджена досить детально. У переважній більшості випадків науковці стверджують, що капітал – це власність, якою володіє економічний суб'єкт і може розпоряджатися нею за своїм бажанням. З позиції підприємства капітал являє собою сукупність різних ресурсів (матеріальних, грошових), які використовуються суб'єктом господарювання для здійснення власної діяльності [38]. На рис. 1 представлено окремі наукові підходи вчених до розгляду змісту дефініцій «капітал» та «капітал підприємств».

УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

Рис. 1. Наукові підходи до розгляду сутності категорій «капітал», «капітал підприємства»

Джерело: систематизовано авторами.

УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

Таким чином, можемо констатувати, що в науковій літературі є значна кількість наукових підходів щодо розгляду сутності дефініцій «капітал», «капітал підприємства». Проте загалом учені констатують, що капітал – це ресурс, який необхідний економічним суб'єктам для розвитку, а отже, є невід'ємною складовою їх функціонування.

Формування капіталу в межах окремих економічних суб'єктів, особливо суб'єктів підприємницької діяльності, відбувається з урахуванням специфіки їхньої господарської діяльності. Це пов'язано з тим, що таке формування здійснюється в умовах постійного впливу різних чинників на таку діяльність, які пов'язані як зі зміною зовнішнього економічного середовища, у якому функціонують суб'єкти господарювання, так і їх внутрішніми трансформаціями. Відповідно, формуванню капіталу агропромислових компаній притаманні свої особливості, які зумовлені специфічними рисами їхньої господарської діяльності. Серед них варто виокремити такі:

1) поєднання діяльності щодо виробництва сільськогосподарської продукції та її промислової переробки;

2) наявність окремих структурних виробничих підрозділів, одні з яких займаються рослинництвом та тваринництвом, а інші виключно промисловою переробкою сільськогосподарської продукції; при цьому є лише один орган управління всіма виробничими процесами;

3) потребує переважно значних фінансових ресурсів для забезпечення своєї господарської діяльності, що здійснюється на основі пошуку оптимального співвідношення між власним та позиковим капіталом, враховуючи значний рівень сезонності сільськогосподарської діяльності;

4) постійно потребує залучення передових аграрних інновацій для забезпечення зростання ефективності роботи та підвищення рівня конкурентоспроможності продукції на внутрішньому та світовому ринках;

5) функціонують в досить конкурентному середовищі, що вимагає впровадження сучасних моделей управління великими багатопрофільними компаніями, залучення висококваліфікованих спеціалістів;

6) значний рівень залежності від розвитку національної матеріальної інфраструктури в країні (дороги, морські порти, річковий транспорт, товарні біржі, енергетичні об'єкти та ін.), частина з якої не може бути удосконалена в рамках функціонування агропромислового підприємства, у порівнянні з власними об'єктами інфраструктури (елеватори, виробничі лінії, складські приміщення, транспортні засоби та ін.);

УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

---

7) необхідність співпрацювати з територіальними громадами з метою залучення працівників на виробництво, використання місцевих ринків збуту для сільськогосподарської продукції, урегулювання земельних та екологічних питань;

8) постійна потреба в обігових коштах, що обумовлює необхідність використання послуг банківських установ, лізингових та факторингових компаній та ін. [7, с. 36-37; 19, с. 12-13; 21, с. 57; 31].

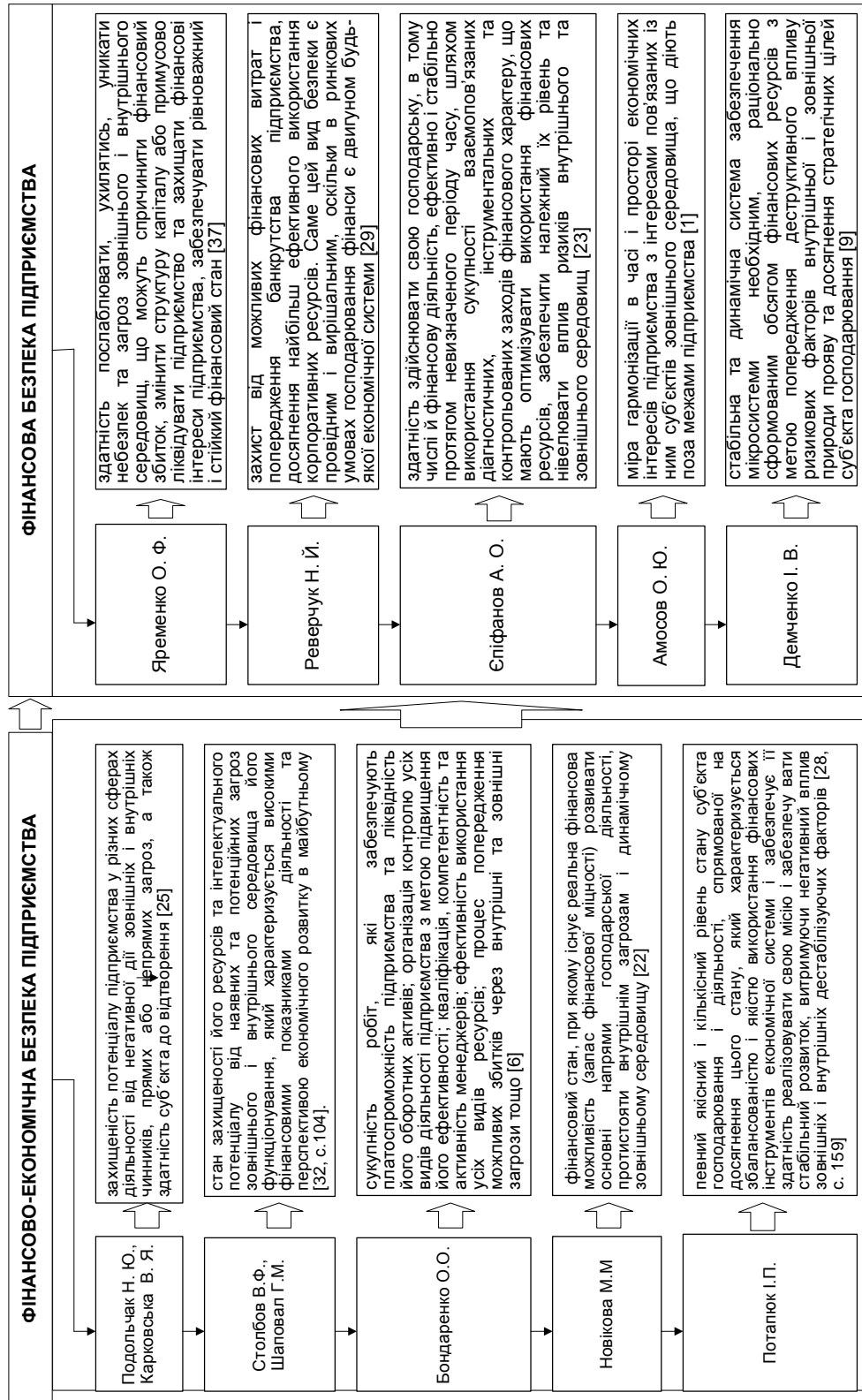
Окреслені особливості функціонування агропромислових підприємств безпосередньо впливають на його фінансову діяльність, формування системи фінансової безпеки, ефективність якої характеризує здатність таких суб'єктів господарювання протидіяти новим загрозам різного характеру. Розглянемо теоретичні положення формування такого виду безпеки в діяльності агропромислових підприємств.

Дослідження почнемо з вивчення сутності фінансової безпеки підприємства, яка є частиною загалом системи економічної безпеки будь-якого суб'єкта господарювання. У науковій літературі використовують дві дефініції «фінансова безпека підприємства» та «фінансово-економічна безпека підприємства». На рис. 2 представлено концептуальні підходи до розгляду цих дефініцій.

Таким чином можна констатувати, що існують різні підходи до розгляду сутності категорій «фінансова безпека підприємства», «фінансово-економічна безпека підприємства». Загалом зміст усіх підходів зводиться до того, що належний рівень фінансової безпеки підприємств полягає у наявності у суб'єктів підприємницької діяльності достатніх для здійснення стабільного функціонування фінансових ресурсів. При цьому в межах саме фінансово-економічної безпеки більший акцент робиться на вплив фінансового стану на інші компоненти господарської діяльності та їхній подальший вплив на результати функціонування підприємств.

Розглянемо детальніше сутність фінансово-економічної безпеки агропромислового підприємства. Зауважимо, що в науковій літературі сьогодні використовується значний спектр економічних категорій щодо розгляду безпекових питань стабільного функціонування цих суб'єктів. Зокрема, розглядаються особливості забезпечення «фінансово-економічної безпеки аграрної галузі (сфери)», «фінансово-економічна безпека сільськогосподарських підприємств», «фінансова безпека сільськогосподарських підприємств», «фінансова безпека аграрних підприємств», «фінансова безпека підприємств аграрного бізнесу», «фінансова безпека аграрних суб'єктів господарювання» та ін.

УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

Рис. 2. Концептуальні підходи до розгляду сутності категорій «фінансова безпека підприємства» та «фінансово-економічна безпека підприємства»

Джерело: систематизовано авторами.

УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

Представимо декілька підходів до розгляду окреслених категорій, а саме:

1) фінансово-економічна безпека аграрної сфери – це такий стан захищеності економіки аграрного сектору по його галузях та складових економічної діяльності, який дозволяє гарантувати постійний її розвиток та захищеність від негативного впливу чинників із зовнішнього і внутрішнього середовища на стан аграрної сфери та аграрного сектору загалом. При формуванні фінансово-економічної безпеки аграрної сфери потрібно враховувати особливості діяльності тієї чи іншої галузі, а саме: географічне розташування та природно-кліматичні умови її діяльності, стан та форму господарювання, галузь виробництва та її особливості [3];

2) фінансова безпека сільськогосподарських підприємств – це система фінансового захисту життєво необхідних інтересів підприємств (гарантованість міжсуб'єктних диференціацій фінансових інтересів) за рахунок розширення рівня фінансового забезпечення суб'єктів господарювання (з урахуванням акумулювання усіх джерел формування фінансових ресурсів у поточному та довгостроковому періодах) та зниження рівня негативного впливу дестабілізуючих факторів, що досягається шляхом впливу фінансових важелів та інструментів на покращення економічних відносин у межах дії фінансового механізму для забезпечення фінансових пропорцій розвитку підприємств [33];

3) фінансова безпека сільськогосподарських підприємств – стан ефективного використання фінансових ресурсів, що виражається в позитивних значеннях показників рентабельності, якості менеджменту, фондівіддачі та оборотності активів; забезпечення оптимальної структури капіталу; підтримання курсової вартості цінних паперів; зростання норм дивідендних виплат [33, с. 85];

4) фінансова безпека корпорацій в АПК – стан захищеності життєво важливих інтересів підприємства від різноманітних внутрішніх та зовнішніх загроз, який гарантує найефективніше використання корпоративних ресурсів підприємства для забезпечення стабільного функціонування й динамічного розвитку [8, с. 60]

5) фінансова безпека аграрного підприємства – це якісна характеристика його фінансової системи, що характеризується рівнем фінансових ресурсів підприємства, достатнім для його нормального

УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

функціонування, а також ступенем захищеності та здатністю протидіяти негативним впливам внутрішнього та зовнішнього середовищ [20, с. 173].

Таким чином, враховуючи окреслені підходи, можна конкретизувати, що фінансова безпека агропромислового підприємства – це фінансовий стан суб'єкта підприємницької діяльності, який характеризується достатністю коштів для ефективного його функціонування, здійснення екстенсивного розвитку з метою задоволення інтересів власників підприємств, спроможністю протидіяти непередбачуваним зовнішнім та внутрішнім ризикам, забезпечуючи стабільну діяльність та раціональне використання наявних ресурсів.

Обґрунтуємо особливості забезпечення належного рівня фінансової безпеки агропромислового підприємства, а саме:

- наявність значної кількості непередбачуваних загроз навіть в економічно стабільному середовищі функціонування (погодні умови), які впливають як на виробництво сільськогосподарської продукції, так і на її продаж, експорт;

- необхідність значних коштів в короткостроковий період для проведення посівної компанії;

- велика кількість ризиків, які пов'язані як з веденням сільськогосподарської діяльності, так і промисловою обробкою аграрної продукції;

- основні надходження від сільськогосподарської діяльності поступають здебільшого після закінчення збирання врожаю; при цьому промислові підприємства забезпечують стабільне надходження фінансових ресурсів при постійному виробництві;

- необхідність забезпечення постійної економічної діяльності підрозділів з промислової переробки сільськогосподарської продукції, що вимагає відповідних обсягів сировини та інших ресурсів;

- необхідність забезпечення підтримки фінансових установ на взаємовигідних умовах, отримання короткострокових ресурсів для поточної діяльності, довгострокових кредитів для оновлення матеріальної бази та загального розвитку агропромислового підприємства;

- диверсифікація виробництва дозволяє стабілізувати надходження від економічної діяльності, але в короткостроковій перспективі; при цьому швидше можна змінювати ринки збуду різних видів продукції та сировини, що створюється агропромисловим підприємством (внутрішній, зовнішній ринки);

УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

– промисловий напрямок дозволяє забезпечити виробництво більш високорентабельної продукції, проте це вимагає виходу на нові ринки збуту, а відповідно і витрат на просування товарів;

– важливість формування з прибутку додаткових резервних фондів фінансових ресурсів для забезпечення фінансової стійкості підприємств і підтримки різних напрямків власної діяльності, які в той або інший період не є високорентабельними та конкурентоспроможними;

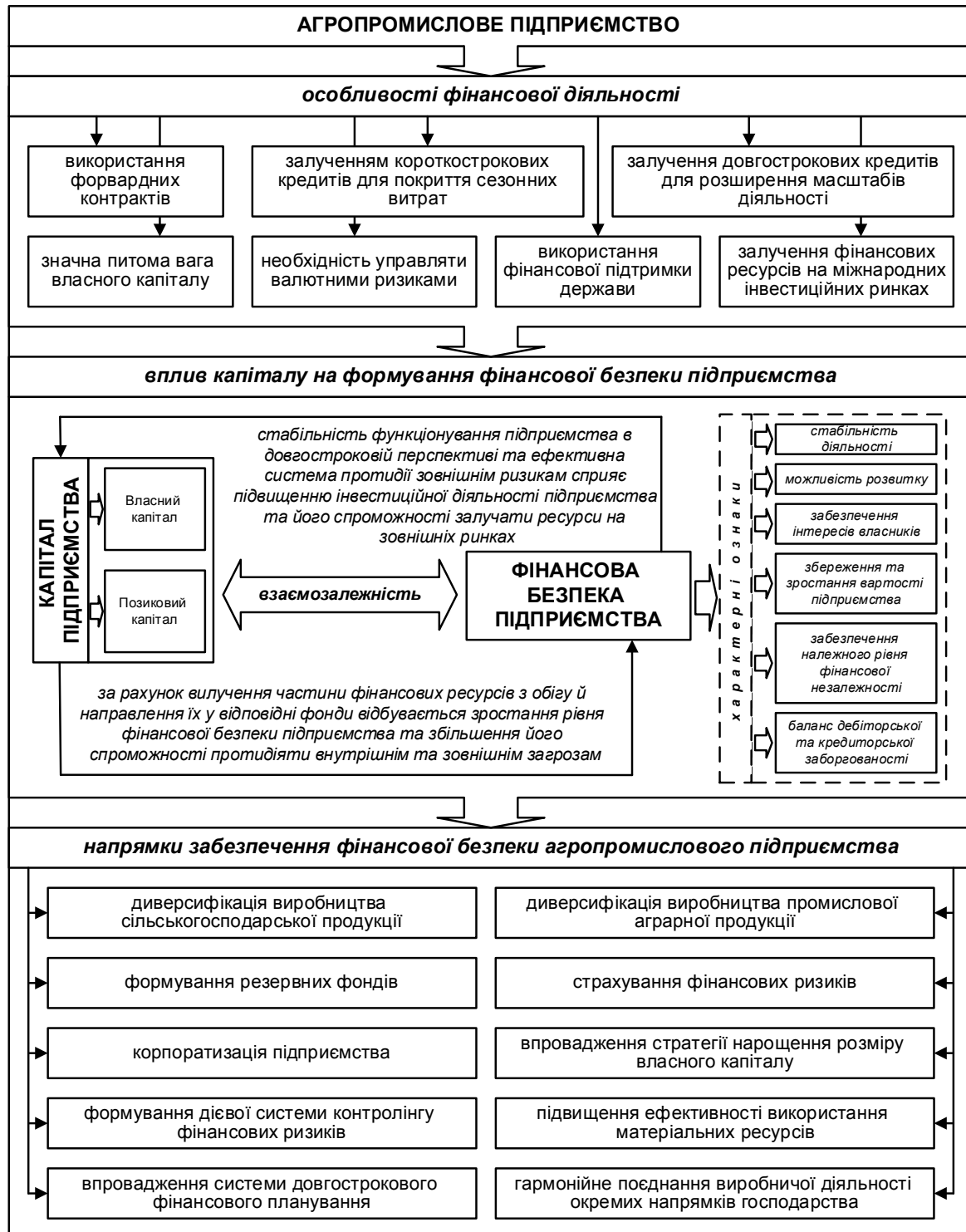
– важливість ведення дієвої політики з управління дебіторською заборгованістю, врахування середнього її терміну, враховуючи, що надходження можуть поступати нерівномірно протягом року та ін. [33; 35; 27; 16; 15].

Формування належного рівня фінансової безпеки сільськогосподарських підприємств у довгостроковому періоді дозволяє забезпечити фінансову стабільність їх розвитку, шляхом оптимізації залученого та власного капіталу. Це сприяє зниженню фінансового ризику, забезпечує найбільш ефективну ставку залучення фінансових ресурсів, показує вигідність інвестиційних проєктів, збільшує інвестиційну привабливість господарюючих суб'єктів [33, с. 84].

Розглянемо тепер, як капітал агропромислового підприємства пов'язаний із процесом формування необхідного рівня його фінансової безпеки. Враховуючи представлені теоретичні положення щодо сутності капіталу, фінансової безпеки та особливостей їх формування в агропромисловій галузі, доцільно зауважити, що суб'єкти, які в ній працюють, завжди зацікавлені в найбільш ефективному використанні доступних їм фінансових ресурсів, а тому намагаються всі вільні кошти вкладати у виробництво з метою отримати найбільший дохід.

При цьому забезпечення фінансової безпеки агропромислового підприємства вимагає зваженого підходу до управління капіталом, враховуючи важливість протидіяти непередбачуваним ризикам і вилучати частину фінансових ресурсів з виробництва для формування резервних фондів. Відповідно пошук оптимального узгодження двох взаємовиключних цілей вимагає професійного підходу топменеджменту і власників агропромислових підприємств до формування дієвої фінансової політики підприємств і формування оптимальної моделі його фінансової архітектури. На рис. 3 представлено наукові положення щодо ролі капіталу у формуванні фінансової безпеки агропромислового підприємства.

УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

Рис. 3. Роль капіталу у формуванні фінансової безпеки агропромислового підприємства

Джерело: складно авторами з урахуванням [10, с. 73; 30, с. 277; 17, с. 5-6; 21, с. 57; 34].

УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

Отже, враховуючи окреслене, може стверджувати, що капітал відіграє одну з ключових ролей у формуванні фінансової безпеки агропромислового підприємства. При цьому і стабільність розвитку таких суб'єктів підприємницької діяльності також дозволяє збільшувати їхній капітал і капіталізацію. Відповідно серед особливостей впливу капіталу на фінансову безпеку зазначених підприємств можна визначити такі:

1) управління капіталом та управління системою фінансової безпеки залежить від масштабів агропромислового підприємства, його можливостей залучати фінансові ресурси для власного розвитку;

2) використання власного капіталу пов'язано з необхідністю виплачувати дивіденди від економічної діяльності, а тому залежить від структури власності агропромислового підприємства та підходів власників до управління капіталом: при реінвестуванні всього прибутку в виробництво, можливості спрямувати частину цих коштів у резервний фонд є меншими, що негативно впливатиме на фінансову стійкість підприємства;

3) при пошуку фінансових ресурсів на зовнішніх ринках важливими стають аспекти стабільності функціонування агропромислового підприємства, прогнозованості його діяльності, прозорості системи управління; в такому випадку важливим є забезпечення належного рівня фінансової безпеки з метою залучення коштів на більш вигідних умовах для подальшого свого розвитку при мінімальних ризиках та підзвітності;

4) розрахунок виключно на власні фінансові можливості для забезпечення розвитку агропромислового підприємства супроводжується зазвичай більш ризиковим підходом до використання доступних власних фінансових ресурсів, схильністю вкладати більші обсяги в операційну діяльність, та формувати незначні обсяги відповідних резервних фондів; у такому випадку залучення позикових коштів є досить дорогим, що вимагає відповідного, раціонального підходу до їх використання з метою якомога швидшого повернення;

5) важливу роль у формуванні капіталу та відповідно і належного рівня фінансової безпеки агропромислового підприємства є здійснення зовнішньоекономічної діяльності, валютних операцій та отримання валютної виручки; у такому випадку підвищуються валютні ризики, якими необхідно також управляти, проте формується і

УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

додатковий дохід при низькій щодо міжнародних валют вартості національної валюти, що також може бути джерелом формування додаткових резервних фондів;

б) матеріальні об'єкти, якими володіє агропромислове підприємство і які складають частину його капіталу, також повинні використовуватися раціонально, і можуть при необхідності продукувати додаткові, супутні доходи, які можна використовувати після витрат на підтримку таких об'єктів для формування резервів фінансових ресурсів, не відволюючи ресурси з основної діяльності; в агропромисловому виробництві до таких об'єктів, які можуть здаватися в оренду, наприклад можна віднести склади, елеватори, транспортні засоби та інші об'єкти, якими володіє агропромислове підприємство [2, с. 9; 23; 11].

Отже, ефективне та раціональне використання капіталу агропромислового підприємства є важливою умовою забезпечення необхідного рівня його фінансової безпеки й вимагає побудови дієвої системи управління капіталом такого суб'єкта господарювання з метою пошуку джерел для формування резервів фінансових ресурсів (високоліквідних, ліквідних) на випадки непередбачуваних обставин. Важливу роль у цьому відіграє загальна фінансова політика агропромислового підприємства, яка впроваджується його топменеджерами та підтримується власниками такого суб'єкта господарювання.

Висновки і пропозиції. У статті розглянуто теоретичні аспекти впливу капіталу агропромислових підприємств на формування необхідного рівня їх фінансової безпеки. Насамперед було розглянуто зміст таких категорій, як «капітал», «фінансова безпека підприємства». Конкретизовано наявність значної кількості наукових підходів до розгляду їхнього змісту. Це дало можливість виокремити на основі аналізу таких підходів ключові особливості формування капіталу в агропромислових підприємствах та конкретизувати сутність дефініції «фінансова безпека агропромислового підприємства»: фінансовий стан суб'єкта підприємницької діяльності, який характеризується достатністю коштів для ефективного його функціонування, здійснення екстенсивного розвитку з метою задоволення інтересів власників підприємств, спроможністю протидіяти непередбачуваним зовнішнім та внутрішнім ризикам, забезпечуючи стабільну діяльність та раціональне використання наявних ресурсів.

УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

Аналіз економічної діяльності зазначених суб'єктів господарювання дозволив конкретизувати специфічні риси забезпечення фінансової безпеки цих підприємств. Встановлено, що на їхню діяльність на відміну від інших промислових підприємств впливає значна кількість нетипових чинників, прогнозування впливу яких є складним і інколи неможливим. Також було встановлено, що поєднання сільськогосподарської діяльності та виробництва агропромислової продукції також лише збільшує кількість чинників, які впливають на функціонування агропромислового підприємства. Відповідно, констатовано, що наявність значних загроз вимагає також формування ефективно діючих систем їх попередження з метою підтримки рівня фінансової безпеки на належному рівні.

Також у статті обґрунтовано з теоретичного погляду вплив капіталу на формування фінансової безпеки агропромислового підприємства та виокремлені основні особливості такого впливу. Визначено, що такий вплив є багатоаспектним, а капітал відіграє одну з ключових ролей у забезпеченні фінансової стабільності зазначених суб'єктів господарювання. Встановлено, що промислове підприємство через ефективне використання капіталу має здатність формувати резервні фонди на випадок виникнення загроз з різних джерел, а їх диверсифікація дозволяє забезпечити стабільність такому процесу. Саме ефективне використання майна, тимчасово вільних коштів дає можливість формувати додаткові джерела доходів, які можливо використовувати для формування запасу фінансової міцності агропромислового підприємства, не залучаючи виключно фінансові ресурси з основної діяльності. Визначено, що формування належного рівня фінансової безпеки зазначеного суб'єкта господарювання визначається моделлю фінансової стратегії, яку реалізують його власники.

Список використаних джерел

1. Амосов О. Фінансова безпека підприємства в сучасних економічних умовах: теоретичний аспект / О. Амосов // Проблеми економіки. – 2011. – № 4. – С. 76-80.
2. Безкровний О. В. Сучасні тенденції капіталоутворення в секторі АПК України [Електронний ресурс] / О. В. Безкровний // Вісник Хмельницького національного університету. – 2011. – № 2, Т. 3. – С. 9-12. – Режим доступу: http://journals.khnu.km.ua/vestnik/pdf/ekon/2011_2_3/009-012.pdf.
3. Безус Р. М. Фінансово-економічна безпека аграрного сектору [Електронний ресурс] / Р. М. Безус, Н. П. Дуброва, О. С. Пашенко // Ефективна економіка. – 2016. – № 12. – Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5412>.

УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

4. Бідник О. І. Поняття капіталу підприємства та його еволюція [Електронний ресурс] / О. І. Бідник // Науковий вісник. – 2007. – С. 131-135.

5. Біла О. Г. Фінансове планування і фінансова стабільність підприємств / О. Г. Біла // Фінанси України. – 2007. – № 4. – С.112-119.

6. Бондаренко О. О. Фінансово-економічна безпека підприємства: теоретичний та практичний аспекти [Електронний ресурс] / О. О. Бондаренко, В. А. Сухецький // Ефективна економіка. – 2014. – № 10. – Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=3580>.

7. Галайко А. М. Фінансова політика розвитку агропромислового комплексу України [Електронний ресурс] : дис. ...д-ра філос. : спец. 072 / А. М. Галайко ; Львівський національний університет імені Івана Франка, Львів, 2021. – 297 с. – Режим доступу: https://lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/10/dis_halaiko.pdf.

8. Давиденко Н. М. Фінансова безпека аграрних підприємств у системі корпоративного управління [Електронний ресурс] / Н. М. Давиденко // Економіка АПК. – 2013. – № 5. – С. 58-62. – Режим доступу: https://eaprk.com.ua/web/uploads/journals_pdf/13_05_04_merged.pdf#page=36.

9. Демченко І. В. Фінансова безпека суб'єктів господарювання: сутність та умови виникнення / І. В. Демченко // Науковий вісник: фінанси, банки, інвестиції. – 2010. – № 1 (6). – С. 35-38.

10. Дробот Я. В. Управління капіталом в контексті забезпечення фінансової безпеки підприємства [Електронний ресурс] / Я. В. Дробот, І. С. Корнієнко // Економічний вісник Дніпровського державного технічного університету. – 2022. – № 1(4). – Режим доступу: <http://econvisnyk.dstu.dp.ua/article/view/264865>.

11. Забаштанський М. М. Забезпечення фінансово-економічної безпеки корпорацій на основі оптимізації їх фінансової архітектури [Електронний ресурс] / М. М. Забаштанський, А. В. Роговий, М. В. Дубина // Вісник Хмельницького національного університету. – 2020. – № 6. – С. 179-186. – Режим доступу: <http://journals.khnu.km.ua/vesnik/wp-content/uploads/2021/03/VKNU-ES-2020-N-6-288.pdf>.

12. Кальченко О. М. Фінансовий аналіз : навчальний посібник / О. М. Кальченко, О. В. Шишкіна. – Чернігів : видавець Брагинець О.В., 2018. – 524 с.

13. Катан Л. І. Фінансовий менеджмент : навч. посібник / Л. І. Катан, Л. І. Бровко, Н. П. Дуброва, Н. В. Бондарчук. – Суми : Довкілля, 2009. – 184 с.

14. Коваленко Л. О. Фінансовий менеджмент : навч. посіб. / Л. О. Коваленко, Л. М. Ремньова. – Київ : Знання, 2005. – 485 с.

15. Крюкова І. О. Підвищення рівня фінансової безпеки в управлінні інноваційним розвитком агропромислових підприємств [Електронний ресурс] / І. О. Крюкова // Перспективи розвитку обліку, контролю і оподаткування в умовах глобалізації: матеріали Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції. - 24-25 травня 2018 р. – Херсон : Айлант, 2018. – С. 231-233. – Режим доступу: http://www.ksau.kherson.ua/files/kaf_himiyi/%D0%9C%D1%96%D0%B6%D0%BD%D0%B0%D1%80%D0%BE%D0%B4%D0%BD%D0%B0%20%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D1%84%D0%B5%D1%80%D0%B5%D0%BD%D1%86%D1%96%D1%8F%202018_1.pdf#page=229.

УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

16. Мартишев П. А. Регулювання розвитку агропродовольчого виробництва в умовах посилення волатильності світових цін [Електронний ресурс] : автореф. дис. ... канд. екон. наук : 08.00.03 / Мартишев Павло Андрійович ; Держ. установа "Ін-т економіки та прогнозування НАН України". – Київ, 2020. – 20 с. – Режим доступу: http://ief.org.ua/wp-content/uploads/2020/09/%D0%90%D0%B2%D1%82%D0%BE%D1%80%D0%B5%D1%84%D0%B5%D1%80%D0%B0%D1%82_%D0%9C%D0%B0%D1%80%D1%82%D0%B8%D1%88%D0%B5%D0%B2-%D0%B7%D0%B0%D1%85%D0%B8%D1%89%D0%B5%D0%BD%D0%BE.pdf.

17. Марушко Н. С. Фінансова безпека підприємства в системі залучення капіталу [Електронний ресурс] / Н. С. Марушко // Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. – 2009. – № 2. – Режим доступу: <https://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/1413/1/E2-2009mnsszk.pdf>.

18. Мацелюх Н. П. Історія економіки та економічної думки. Політична економія. Мікроекономіка. Макроекономіка : навч. посіб. / Н. П. Мацелюх, І. А. Максименко. – 2-ге вид. перероб та доп. – Київ : Центр учбової літератури, 2014. – 382 с.

19. Мельник Л. Л. Соціально-економічна сутність агропромислових підприємств та необхідність їх державного регулювання [Електронний ресурс] / Л. Л. Мельник // АГРОСВІТ. – 2012. – № 12. – С. 11-15. – Режим доступу: http://www.agrosvit.info/pdf/12_2012/4.pdf.

20. Мрачковська Н. К. Фінансова безпека аграрних підприємств [Електронний ресурс] / Н. К. Мрачковська // Глобальні принципи фінансового, облікового та аналітичного забезпечення аграрного сектора економіки: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 8-9 листопада 2018 р. Вип. 1/ Харк. нац. аграр. ун-т. – Харків: ХНАУ, 2018. – С. 173-175. Режим доступу: <https://financial.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2015/10/31.pdf#page=173>.

21. Назаренко І. М. Аналіз сучасного стану забезпечення капіталом сільськогосподарських підприємств України [Електронний ресурс] / І. М. Назаренко, А. І. Орехова // Науковий вісник Ужгородського національного університету. – 2015. – Вип. 4. – С. 56-61. – Режим доступу: http://www.visnyk-econom.uzhnu.uz.ua/archive/4_2015ua/16.pdf.

22. Новікова М. М. Фінансово-економічна безпека як об'єкт управління в менеджменті підприємства [Електронний ресурс] / М. М. Новікова // Вісник Нац. техн. ун-ту "ХПІ" : зб. наук. пр. Темат. вип. : Актуальні проблеми управління та фінансово-господарської діяльності підприємства. – 2014. – № 66 (1108). – С. 123-128. – Режим доступу: https://eprints.kname.edu.ua/42996/1/fin_ekon_bezpeka_yak_obekt.pdf.

23. Панасейко І. М. Формування капіталу аграрних підприємств в умовах економічної кризи [Електронний ресурс] / І. М. Панасейко, Л. Ф. Новікова // Науковий вісник Ужгородського університету : Серія: Економіка. – 2017. – Вип. 1(49). Т. 1. – С. 276–283. – Режим доступу: <http://visnyk-ekon.uzhnu.edu.ua/article/view/137295>.

24. Поддєрьогін А. М. Фінансовий менеджмент : підручник / А. М. Поддєрьогін. – Київ : КНЕУ, 2008. – 536 с.

25. Подольчак Н. Ю. Організація та управління системою фінансово-економічної безпеки : навч. посіб. / Н. Ю. Подольчак, В. Я. Карковська. – Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2014. – 268 с.

УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

26. Пономарьов Д. Е. Капітал підприємства: сутність та аналіз формування і використання [Електронний ресурс] / Д. Е. Пономарьов // Інвестиції: практика та досвід. 2016. № 5. С. 53–58. – Режим доступу: http://www.invest-plan.com.ua/pdf/5_2016/12.pdf.

27. Попело О. Теоретичні аспекти забезпечення економічної безпеки будівельних підприємств в контексті підвищення їх конкурентоспроможності / О. Попело, М. Дубина // Економіка та суспільство. – 2023. – № 54. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-54-77>.

28. Потапюк І. Фінансово-економічна безпека як основа безпеки підприємства [Електронний ресурс] / І. Потапюк, С. Мазіленко, М. Прусова // Цифрова економіка та економічна безпека. – 2022. – Вип. 2(02). – С. 156-160. – Режим доступу: <http://dees.iei.od.ua/index.php/journal/article/view/83/80>.

29. Реверчук Н. Й. Управління економічною безпекою підприємницьких структур / Н. Й. Реверчук. – Л. : ЛБІ НБУ, 2004. – 195 с.

30. Ситник Н. С. Фінансово-економічна безпека підприємств України [Електронний ресурс] / Н. С. Ситник, І. М. Бей // Інфраструктура ринку. – 2019. – Вип. 36. – С. 273-276. – Режим доступу: <https://financial.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2015/10/45.pdf>.

31. Спаський Г. В. Формування та розвиток інтеграції агропромислового виробництва в умовах євроінтеграції [Електронний ресурс] / Г. В. Спаський, А. А. Швець // Економіка АПК. – 2019. – № 3. – С. 97-107. – Режим доступу: https://web.archive.org/web/20200506101901id_/http://eaprk.org.ua/sites/default/files/eaprk/2019/03/eaprk_2019_3_p_97_107.pdf.

32. Столбов В. Ф. Особливості управління системою фінансово-економічної безпеки будівельних підприємств / В. Ф. Столбов, Г. М. Шаповал // Комунальне господарство міст. – 2013. – № 111. – С. 103-108.

33. Терещенко М. А. Економічна сутність фінансової безпеки сільськогосподарських підприємств [Електронний ресурс] / М. А. Терещенко // Молодий вчений. – 2017. – №1.1(41.1). – С. 83-86. – Режим доступу: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2017/1/197.pdf>.

34. Тульчинська С. О. Органічне виробництво, як напрямок інтенсивного стратегічного управління агропромисловим підприємством / С. О. Тульчинська, Ю. Р. Малахова // Economic Synergy. – 2022. – № 4. – С. 21–31. DOI: <https://doi.org/10.53920/ES-2022-4-2>.

35. Шалигіна І. В. Підтримка фінансової безпеки підприємств аграрного бізнесу в період їх адаптації до сучасних реалій [Електронний ресурс] / І. В. Шалигіна, Л. О. Рибіна // Інфраструктура ринку. – 2023. – № 71. – С. 259-264. – Режим доступу: http://www.market-infr.od.ua/journals/2023/71_2023/47.pdf.

36. Югас Е. Ф. Економічна сутність та види капіталу підприємств [Електронний ресурс] / Е. Ф. Югас, О. І. Олексик // Науковий вісник Ужгородського університету. Серія : Економіка. - 2014. - Вип. 2. - С. 63-67. – Режим доступу: http://www.visnyk-ekon-old.uzhnu.edu.ua/images/pubs/43/43_14.pdf.

37. Яременко О. Ф. Класифікація чинників фінансової безпеки промислових підприємств / О. Ф. Яременко // Наукові записки [Національного університету «Острозька академія»]. Серія «Економіка». – 2011. – Вип. 16. – С. 242-247.

УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

---

38. Ярощук О. В. Аналіз формування капіталу підприємства [Електронний ресурс] : автореф. дис. ... канд. екон. наук : спеціальність: 08.06.04 / О. В. Ярощук ; Тернопільська академія народного господарства. – Тернопіль, 2004. – 23 с. – Режим доступу: <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/1696/3/04YOVFKP.pdf>.

References

1. Amosov, O. (2011). Finansova bezpeka pidpriemstva v suchasnykh ekonomichnykh umovakh: teoretychnyi aspekt [Financial security of the enterprise in modern economic conditions: theoretical aspect]. *Problemy ekonomiky – Problems of economics*, (4), 76-80.
2. Bezkrivnyi, O.V. (2011). Suchasni tendentsii kapitaloutvorennia v sektori APK Ukrainy [Modern trends in capital formation in the agricultural sector of Ukraine]. *Visnyk Khmelnytskoho natsionalnoho universytetu – Bulletin of the Khmelnytskyi National University*, 2(3), 9-12. http://journals.khnu.km.ua/vesnik/pdf/ekon/2011_2_3/009-012.pdf.
3. Bezus, R.M., Dubrova, N.P., Pashchenko, O.S. (2016). Finansovo-ekonomichna bezpeka ahrarynoho sektoru [Financial and economic security of the agrarian sector]. *Efektyvna ekonomika – Effective economy*, (12). <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5412>.
4. Bidnyk, O.I. (2007). Poniattia kapitalu pidpriemstva ta yoho evoliutsiia [The concept of enterprise capital and its evolution]. *Naukovyi visnyk – Scientific Bulletin*, 131-135.
5. Bila, O.H. (2007). Finansove planuvannia i finansova stabilnist pidpriemstv [Financial planning and financial stability of enterprises]. *Finansy Ukrainy – Finances of Ukraine*, (4), 112-119.
6. Bondarenko, O.O., Sukhetskyi, V.A. (2014). Finansovo-ekonomichna bezpeka pidpriemstva: teoretychnyi ta praktychnyi aspekty [Financial and economic security of the enterprise: theoretical and practical aspects]. *Efektyvna ekonomika – Effective economy*, (10). <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=3580>.
7. Halaiko, A.M. (2021). *Finansova polityka rozvytku ahropromyslovoho kompleksu Ukrainy [Financial policy of the development of the agro-industrial complex of Ukraine]* [PhD dissertation; Lvivskiy natsionalnyi universytet imeni Ivana Franka]. https://lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/10/dis_halaiko.pdf.
8. Davydenko, N.M. (2013). Finansova bezpeka ahrarynykh pidpriemstv u systemi korporatyvnoho upravlinnia [Financial security of agrarian enterprises in the system of corporate management]. *Ekonomika APK – Economy of APC*, (5), 58-62. https://eapk.com.ua/web/uploads/journals_pdf/13_05_04_merged.pdf#page=36.
9. Demchenko, I.V. (2010). Finansova bezpeka subiektiv hospodariuvannia: sutnist ta umovy vynyknennia [Financial security of economic entities: essence and conditions of occurrence]. *Naukovyi visnyk: finansy, banky, investytsii – Scientific Bulletin: Finances, Banks, Investments*, (1(6)), 35-38.
10. Drobot, Ya.V., Korniienko, I.S. (2022). Upravlinnia kapitalom v konteksti zabezpechennia finansovoi bezpeky pidpriemstva [Capital management in the context of ensuring the financial security of the enterprise]. *Ekonomichniy visnyk Dniprovskoho derzhavnogo tekhnichnoho universytetu – Economic Bulletin of the Dnipro State Technical University*, (1(4)). <http://econvisnyk.dstu.dp.ua/article/view/264865>.

УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

---

11. Zabashtanskyi, M.M., Rohovyi, A.V., Dubyna, M.V. (2020). Zabezpechennia finansovo-ekonomichnoi bezpeky korporatsii na osnovi optymizatsii yikh finansovoi arkhitektury [Ensuring the financial and economic security of corporations based on the optimization of their financial architecture]. *Visnyk Khmelnytskoho natsionalnoho universytetu – Herald of Khmelnytskyi National university*, (6), 179-186. <http://journals.khnu.km.ua/vestnik/wp-content/uploads/2021/03/VKNU-ES-2020-N-6-288.pdf>.
12. Kalchenko, O.M., Shyshkina, O.V. (2018). *Finansovyi analiz [Financial analysis]*. Vydavets Brahynets O.V.
13. Katan, L.I., Brovko, L.I., Dubrova, N.P., Bondarchuk, N.V. (2009). *Finansovyi menedzhment [Financial management]*. Dovkillia.
14. Kovalenko, L.O., Remnova, L.M. (2005). *Finansovyi menedzhment [Financial management]*. Znannia.
15. Kriukova, I.O. (2018). Pidvyschennia rivnia finansovoi bezpeky v upravlinni innovatsiinym rozvytkom ahropromyslovykh pidpriemstv [Increasing the level of financial security in the management of innovative development of agro-industrial enterprises]. *Perspektyvy rozvytku obliku, kontroliu i opodatkuvannia v umovakh hlobalizatsii: materialy Mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi Internet-konferentsii – Prospects for the development of accounting, control and taxation in conditions of globalization: materials of the International Scientific and Practical Internet Conference* (231-233). http://www.ksau.kherson.ua/files/kaf_himiyi/%D0%9C%D1%96%D0%B6%D0%BD%D0%B0%D1%80%D0%BE%D0%B4%D0%BD%D0%B0%20%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D1%84%D0%B5%D1%80%D0%B5%D0%BD%D1%86%D1%96%D1%8F%202018_1.pdf#page=229.
16. Martyshev, P.A. (2020). *Rehulivannia rozvytku ahroprodovolchoho vyrobnytstva v umovakh posylennia volatylnosti svitovykh tsin [Regulation of the development of agro-food production in the conditions of increased volatility of world prices]* [PhD dissertation; Derzh. ustanova "In-t ekonomiky ta prohnozuvannia NAN Ukrainy"]. http://ief.org.ua/wp-content/uploads/2020/09/%D0%90%D0%B2%D1%82%D0%BE%D1%80%D0%B5%D1%84%D0%B5%D1%80%D0%B0%D1%82_%D0%9C%D0%B0%D1%80%D1%82%D0%B8%D1%88%D0%B5%D0%B2-%D0%B7%D0%B0%D1%85%D0%B8%D1%89%D0%B5%D0%BD%D0%BE.pdf.
17. Marushko, N.S. (2009). Finansova bezpeka pidpriemstva v systemi zaluchennia kapitalu [Financial security of the enterprise in the system of attracting capital]. *Naukovyi visnyk Lvivskoho derzhavnogo universytetu vnutrishnikh sprav – Scientific Bulletin of the Lviv State University of Internal Affairs*, (2). <https://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/1413/1/E2-2009mnsszk.pdf>.
18. Matseliukh, N.P., Maksymenko, I.A. (2014). *Istoriia ekonomiky ta ekonomichnoi dumky. Politychna ekonomii. Mikroekonomika. Makroekonomika [History of economics and economic opinion. Political Economy. Microeconomics. Macroeconomics]* (2nd ed.). Tsentр uchbovoi literatury.
19. Melnyk, L.L. (2012). Sotsialno-ekonomichna sutnist ahropromyslovykh pidpriemstv ta neobkhidnist yikh derzhavnogo rehulivannia [Socio-economic essence of agricultural enterprises and the need for their state regulation]. *AHROSVIT – AGROSVIT*, (12), 11-15. http://www.agrosvit.info/pdf/12_2012/4.pdf.

УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

---

20. Mrachkovska, N.K. (2018). Finansova bezpeka ahrarnykh pidpryiemstv [Financial security of agrarian enterprises]. *Hlobalni pryntsypy finansovoho, oblikovoho ta analitychnoho zabezpechennia ahrarnoho sektora ekonomiky: materialy Mizhnar. nauk.-prakt. konf. – Global principles of financial, accounting and analytical support of the agrarian sector of the economy: materials of International. science and practice conference* (pp. 173-175). KhNAU. <https://financial.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2015/10/31.pdf#page=173>.

21. Nazarenko, I.M., Oriekhova, A.I. (2015). Analiz suchasnoho stanu zabezpechennia kapitalom silskohospodarskykh pidpryiemstv Ukrainy [Analysis of the current state of capital provision of agricultural enterprises of Ukraine]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnogo universytetu – Scientific Bulletin of the Uzhhorod National University*, 4, 56-61. http://www.visnyk-econom.uzhnu.uz.ua/archive/4_2015ua/16.pdf.

22. Novikova, M.M. (2014). Finansovo-ekonomichna bezpeka yak ob'ekt upravlinnia v menedzhmenti pidpryiemstva [Financial and economic security as an object of management in enterprise management]. *Visnyk Nats. tekhn. un-tu "KhPI". Temat. vyp.: Aktualni problemy upravlinnia ta finansovo-hospodarskoi diialnosti pidpryiemstva – Visnyk Nats. technical "KhPI" University. Topic. issue : Actual problems of management and financial and economic activity of the enterprise*, (66(1108)), 123-128. https://eprints.kname.edu.ua/42996/1/fin_ekon_bezpeka_yak_obekt.pdf.

23. Panaseiko, I.M., Novikova, L.F. (2017). Formuvannia kapitalu ahrarnykh pidpryiemstv v umovakh ekonomichnoi kryzy [Capital formation of agrarian enterprises in the conditions of economic crisis]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho universytetu : Seriya: Ekonomika – Science Bulletin of Uzhhorod University: Series: Economics*, 1(49)(1), 276–283. <http://visnyk-ekon.uzhnu.edu.ua/article/view/137295>.

24. Poddierohin, A.M. (2008). *Finansovyi menedzhment [Financial management]*. KNEU.

25. Podolchak, N.Yu., Karkovska, V.Ya. (2014). *Orhanizatsiia ta upravlinnia systemoiu finansovo-ekonomichnoi bezpeky [Organization and management of the financial and economic security system]*. Vydavnytstvo Lvivskoi politekhniky.

26. Ponomarov, D.E. (2016). Kapital pidpryiemstva: sutnist ta analiz formuvannia i vykorystannia [Enterprise capital: the essence and analysis of formation and use]. *Investytsii: praktyka ta dosvid – Investments: practice and experience*, (5), 53–58. http://www.investplan.com.ua/pdf/5_2016/12.pdf.

27. Popelo, O., Dubyna, M. (2023). Teoretychni aspekty zabezpechennia ekonomichnoi bezpeky budivelnykh pidpryiemstv v konteksti pidvyshchennia yikh konkurentospromozhnosti [Theoretical aspects of ensuring the economic security of construction enterprises in the context of increasing their competitiveness]. *Ekonomika ta suspilstvo – Economy and society*, (54). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-54-77>.

28. Potapiuk, I., Mazilenko, S., Prusova, M. (2022). Finansovo-ekonomichna bezpeka yak osnova bezpeky pidpryiemstva [Financial and economic security as the basis of enterprise security]. *Tsyfrova ekonomika ta ekonomichna bezpeka – Digital economy and economic security*, 2(02), 156-160. <http://dees.iei.od.ua/index.php/journal/article/view/83/80>.

УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

---

29. Reverchuk, N.Y. (2004). *Upravlinnia ekonomichnoiu bezpekoiu pidpriemnytskykh struktur [Management of economic security of business structures]*. LBI NBU.

30. Sytnyk, N.S., Bei, I.M. (2019). Finansovo-ekonomichna bezpeka pidpriemstv Ukrainy [Financial and economic security of enterprises of Ukraine]. *Infrastruktura rynku – Market infrastructure*, 36, 273-276. <https://financial.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2015/10/45.pdf>.

31. Spaskyi, H.V., Shvets, A.A. (2019). Formuvannia ta rozvytok intehratsii ahropromysloвого виробництва v umovakh yevrointehratsii [Formation and development of the integration of agro-industrial production in the conditions of European integration]. *Ekonomika APK – Economics of APC*, (3), 97-107. https://web.archive.org/web/20200506101901id_/http://eapk.org.ua/sites/default/files/eapk/2019/03/eapk_2019_3_p_97_107.pdf.

32. Stolbov, V.F., Shapoval, H.M. (2013). Osoblyvosti upravlinnia systemoiu finansovo-ekonomichnoi bezpeky budivelnykh pidpriemstv [Peculiarities of managing the system of financial and economic security of building enterprises]. *Komunalne hospodarstvo mist – Communal economy of the city*, (111), 103-108.

33. Tereshchenko, M.A. (2017). Ekonomichna sutnist finansovoi bezpeky silskohospodarskykh pidpriemstv [Economic essence of financial security of rural and agricultural enterprises]. *Molodyi vchenyi – Young scientist*, (1.1(41.1)), 83-86. <http://molodyvchenyi.in.ua/files/journal/2017/1/197.pdf>.

34. Tulchynska, S.O., Malakhova, Yu.R. (2022). Orhanichne vyrobnytstvo, yak napriamok intensyvnoho stratehichnoho upravlinnia ahropromyslovym pidpriemstvom [Organic production as a direction of intensive strategic management of an agro-industrial enterprise]. *Economic Synergy – Economic Synergy*, (4), 21–31. <https://doi.org/10.53920/ES-2022-4-2>.

35. Shalyhina, I.V., Rybina, L.O. (2023). Pidtrymka finansovoi bezpeky pidpriemstv ahrarynoho biznesu v period yikh adaptatsii do suchasnykh realii [Support of financial security of agrarian business enterprises in the period of their adaptation to modern realities]. *Infrastruktura rynku – Market infrastructure*, (71), 259-264. http://www.market-infr.od.ua/journals/2023/71_2023/47.pdf.

36. Yuhas, E.F., Oleksyk, O.I. (2014). Ekonomichna sutnist ta vydy kapitalu pidpriemstv [Economic essence and types of enterprise capital]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho universytetu. Serii: Ekonomika – Scientific Bulletin of Uzhgorod University. Series: Economy*, 2, 63-67. http://www.visnyk-ekon-old.uzhnu.edu.ua/images/pubs/43/43_14.pdf.

37. Yaremenko, O.F. (2011). Klasyfikatsiia chynnykiv finansovoi bezpeky promyslovykh pidpriemstv [Classification of factors of financial security of industrial enterprises]. *Naukovi zapysky [Natsionalnoho universytetu «Ostrozka akademiia»]. Serii «Ekonomika» – Scientific papers [National University "Ostrozka Academy"]. "Economy" series*, 16, 242-247.

УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

---

38. Yaroshchuk, O.V. (2004). *Analiz formuvannia kapitalu pidpriemstva [Analysis of capital formation of the enterprise]* [PhD dissertation; Ternopil'ska akademiia narodnoho hospodarstva]. <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/1696/3/04YOVFKP.pdf>.

Отримано 28.09.2023

UDC 658.14:631.145

JEL Classification: Q13; D24

Victoria Kyfyak

PhD in Economics, Associate Professor of the Department of Enterprise Economics and Personnel Management

Chernivtsi National University named after Yu. Fedkovycha (Chernivtsi, Ukraine)

E-mail: v.kyfyak@chnu.edu.ua. **ORCID:** <https://orcid.org/0000-0002-6104-6403>

Scopus Author ID: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57225067015>

Olha Kalchenko

PhD in Economics, Associate Professor,

Associate Professor of Department of Finance, Banking and Insurance

Chernihiv Polytechnic National University (Chernihiv, Ukraine)

E-mail: onkalchenko.2014@gmail.com. **ORCID:** <http://orcid.org/0000-0002-7120-9843>

ResearcherID: [H-2185-2014](https://orcid.org/0000-0002-7120-9843) **Scopus Author ID:** [57220056099](https://orcid.org/0000-0002-7120-9843)

**THE ROLE OF CAPITAL OF AGRICULTURAL ENTERPRISES
IN PROVIDING THEIR FINANCIAL SECURITY**

Abstract. *The agro-industrial complex is an integral part and important component of the national economy development in Ukraine. In modern conditions, this industry plays a key role in ensuring food security of the country, introducing modern innovations in the production of agricultural products, their export, and filling budgets at all levels.*

An important role in ensuring stable functioning of agro-industrial enterprises in modern unforeseen circumstances is played by their capital. The internal reserves held by these business entities are now used by their owners to ensure the possibility of carrying out their own current activities. Raising the borrowed funds is a difficult task, especially for small and medium-sized agricultural enterprises. Accordingly, this determines a high level of relevance of scientific research on the functioning of agro-industrial enterprises, their financial condition and features of ensuring financial stability.

The article primarily considered the content of such categories as "capital", "financial security of the enterprise". The existence of a significant number of scientific approaches to the consideration of their content is specified. This made it possible to identify the key features of the capital formation in agro-industrial enterprises based on the analysis of such approaches and specify the essence of the definition "financial security of the agro-industrial enterprise".

The analysis of the economic activity of these business entities allowed us to determine the specific features of ensuring financial security of these enterprises. It is established that the combination of agricultural activities and the production of agro-industrial products also only increases the number of factors that affect the functioning of agro-industrial enterprises, which requires the formation of effective systems for their prevention to maintain the level of financial security at the proper level.

УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

Within the article, the influence of capital in the formation of financial security of the agro-industrial enterprises are substantiated from the theoretical point of view, and the main features of this impact are highlighted. Accordingly, it is determined that such impact is multidimensional, and capital plays one of the key roles in ensuring financial stability of these business entities. It is established that the industrial enterprises, effectively using capital, has the ability to form reserve funds in case of threats from various sources, and their diversification allows ensuring stability of these processes.

Keywords: capital; agro-industrial enterprise; financial-economic security; agricultural enterprises; investment activity; agrarian sector; financial sector of enterprise.

Fig.: 3. References: 38.

Бібліографічний опис для цитування:

Кицяк В., Кальченко О. Роль капіталу агропромислових підприємств у забезпеченні їхньої фінансової безпеки. *Науковий вісник Полісся*. 2023. № 2(27). С. 120-142.